

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11Co/79/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6719201557
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Zlocha
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6719201557.2

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Zlochu a sudcov JUDr. Renáty Deákovovej a JUDr. Ing. Jána Gandžalu, PhD. ako členov senátu, v spore žalobcu: Slovenská autobusová doprava Zvolen, a.s., IČO: 36 054 666, so sídlom Balkán 53, 960 95 Zvolen, zast. Advokátska kancelária GABE - BB, s.r.o., IČO: 36 855 936, so sídlom Profesora Sáru 3873/44, 974 01 Banská Bystrica, proti žalovaným: 1/ Allianz Slovenská poisťovňa, a.s., IČO: 00 151 700, so sídlom Dostojevského rad 4, 815 74 Bratislava, 2/ Y. T., nar. XX. augusta XXXX, bytom A. X. 3, XXX XX E. a 3/ E. T., nar. 6. decembra XXXX, bytom R. rad XX, XXX XX Q., žalovaní 2/ a 3/ zast. JUDr. Jánom Krnáčom, advokátom so sídlom AK Nám SNP 70/36, 960 01 Zvolen, o zaplatenie 30.000,-Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaných 2/ a 3/ proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen, č.k. 10C/10/2019-333 zo dňa 19. júla 2021, takto

rozhodol:

I. Uznesenie Okresného súdu Zvolen č.k. 10C/10/2019-333 zo dňa 19. júla 2021 vo výroku o trovách konania (tretí výrok) vo vzťahu k žalovaným 2/ a 3/ m e n í tak, že žalovaní 2/ a 3/ m a j ú voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie v rozsahu 100%, ktoré im je žalobca p o v i n n ý nahradiť v lehote troch dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o ich výške.

II. Žalovaní 2/ a 3/ m a j ú n á r o k na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcovi, ktoré je im žalobca p o v i n n ý nahradiť v lehote troch dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o ich výške.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Zvolen (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) uznesením č.k. 10C/10/2019-333 zo dňa 19. júla 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie“ alebo „napadnuté rozhodnutie“) konanie o zastavil (prvá výroková veta). Rozhodol, že žalobcovi vracia krátený súdny poplatok zo žaloby vo výške 1.782,-Eur po nadobudnutí právoplatnosti uznesenia prostredníctvom prevádzkovateľa platobného systému, ktorým je Slovenská pošta a.s., Partizánska cesta 9, Banská Bystrica (druhá výroková veta). O nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania (tretia výroková veta).

1.1 Z odôvodnenia napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie vyplýva, že okresný súd konal o žalobe žalobcu pôvodne doručenej Okresnému súdu Brezno dňa 27.12.2018, ktorou sa domáhal, aby žalovaný 1/nahradiť za žalobcu nároky žalovaných 2/ a 3/ na úhradu nemajetkovej ujmy. Okresný súd Brezno uznesením č.k. 2C/2/2019-211 zo dňa 13.2.2019 konanie prerušil do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Zvolen pod sp.zn. 12C/17/2017; Okresný súd Brezno dňa 28.3.2019 vec postúpil okresnému súdu Zvolen ako miestne príslušnému súdu v dôsledku námietky žalovaných 2/ a 3/. Dňa 29.6.2021 žalobca zobral žalobu späť v celom rozsahu a žiadal konanie zastaviť a vrátiť stranám všetky zaplatené súdne poplatky. Navrhol, aby súd žiadnej zo strán nárok na trovy konania nepriznal.

1.2 Pri rozhodovaní o späťvzátí žaloby okresný súd aplikoval ustanovenia § 144, § 145 ods.2 a § 146 zákona č.160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“); konanie zastavil bez skúmania postoja žalovaných v dôsledku skutočnosti, že k späťvzatiu došlo pred tým, než sa začalo pojednávanie; nesúhlas so späťvzatím by bol bez právneho významu.

1.3 Pokiaľ okresný súd rozhodol o vrátení súdneho poplatku, aplikoval ustanovenie § 11 ods.3, ods.4, ods.6 písm.b) zákona č.71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov; rozhodol o vrátení kráteného súdneho poplatku žalobcovi. Žalovaným 2/ a 3/ súdny poplatok za odvolanie vo výške 5 Eur rozhodnutím nevrátil z dôvodu, že poplatok sa vracia krátený o 1%, najmenej však 6,70 Eur.

1.4 Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania okresný súd aplikoval ustanovenie § 256 ods.1 C.s.p. a konštatoval, že žalobca v späťvzátí uviedol, že plnil žalovaným 2/ a 3/ sumu 14.000,-Eur, hoci na takéto plnenie za žalobcu v prospech žalovaných 2/ a 3/ bol povinný žalovaný 1/ z titulu povinného zmluvného poistenia. Žalobca žalovaného 1/ vyzval, aby plnil sumu vo výške 14.000,-Eur na účet žalobcu z titulu bezdôvodného obohatenia. Následne žalovaný 1/ žalobcovi dňa 22.6.2021 oznámil, že sumu 14.000,-Eur refunduje na účet žalobcu a žalobcovi dňa 24.6.2021 uvedenú sumu uhradil. Okresný súd tak považoval za nepochybné, že žaloba bola podaná dôvodne a až po jej podaní žalovaný 1/ uhradil žalobcovi celý nárok, ktorého výška bola ustálená v konaní sp.zn. 12C/17/2014 na sumu 14.000,-Eur, čím odpadol predmet súdneho konania. Vzhľadom k uvedenému súd prvej inštancie nárok na náhradu trov konania žiadnej zo strán sporu nepriznal a konštatoval, že neboli dané podmienky pre posudzovanie úspechu vo veci, resp. procesného zavinenia na zastavení konania.

2. Proti výroku III. o nároku na náhradu trov konania podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaní 2/ a 3/ (ďalej aj „odvolatelia“) a navrhli, aby odvolací súd uznesenie okresného súdu v napadnutom rozsahu zmenil tak, že žalobcovi uloží povinnosť náhrady trov prvostupňového a odvolacieho konania žalovaným 2/ a 3/ v rozsahu 100%. Uplatnili odvolacie dôvody uvedené v ustanovení § 365 ods.1 písm. d), f) a h) C.s.p.; tvrdili tak, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

2.1 V konkrétnostiach odvolatelia namietali, že posúdenie otázky náhrady trov konania sa prieči ustanoveniu § 256 ods.1 C.s.p. a ustálenej súdnej praxi. Poukázali na pojem procesné zavinenie a jeho aplikáciu v judikatúre aj Ústavného súdu Slovenskej republiky; otázku zavinenia za zastavenie konania je potrebné posudzovať z procesného hľadiska. Aby nešlo k zavineniu žalobcu musia byť splnené podmienky dôvodnosti podanej žaloby a zároveň, že k späťvzatiu došlo v dôsledku konania žalovaného. Odvolatelia mali zato, že procesná zodpovednosť v prejednávanej veci spočívala výlučne na strane žalobcu.

2.2 Odvolatelia poukázali na súvisiace konania vedené pred Okresným súdom Zvolen pod sp.zn. 12C/17/2017; v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 14Co/76/2020 bol na plnenie žalovaným 2/ a 3/ zaviazaný žalobca (a nie žalovaný 1/); žalobcovi bola uložená povinnosť zaplatiť žalovaným 2/ a 3/ (v opačnom procesnom postavení) sumu 7.000,-Eur, každému zvlášť. Jediným povinným subjektom na plnenie tak bol žalobca (v postavení žalovaného) titulom nemajetkovej ujmy spôsobenej úmrtím matky odvolateľov pri dopravnej nehode. Odvolatelia (v postavení žalobcov) v konaní sp.zn. 12C/17/2017 svoj nárok uplatňovali voči žalobcovi (v postavení žalovaného) ako prevádzkovateľovi dopravného prostriedku. Otázka vysporiadania vzťahu medzi žalobcom a poisťovňou (žalovaný 1/) nezakladala dôvod na podanie žaloby v prejednávanej veci aj voči žalovaným 2/ a 3/. Žalovaní tak svojím správaním nevytvorili žiaden dôvod, opodstatnenosť či podmienky pre vznik súdneho sporu; ich pasívnu legitímáciu v spore vyvolal žalobca a ich pasívna legitímácia v spore nebola od počiatku ani daná. Dôvodnosť a opodstatnenosť žaloby spochybnilo aj plnenie žalobcu žalovaným 2/ a 3/ vyplývajúce z rozsudku sp.zn. 12C/17/2017. Ak žalovaný 1/ plnil (čo bolo dôsledkom späťvzatiu), plnil žalobcovi a nie žalovaným 2/ a 3/, ako to žalobca požadoval v žalobe. Odvolatelia tvrdili, že podaná žaloba bola voči žalovaným 2/ a 3/ nedôvodná, neopodstatnená a predčasná.

2.3 Zo skutkových okolností pre odvolateľov vyplynulo, že žalobca plnenie titulom náhrady nemajetkovej ujmy uhradil žalovaným 2/ a 3/ dobrovoľne, z vlastnej iniciatívy, a to bez toho, aby na plnenie podľa rozsudku 12C/17/2017 vyzval žalovaného 1/ (ako poisťovňu) a k plneniu poisťovňu vyzval až po realizácii

svojho plnenia; k refundácii žalobcom poskytnutého plnenia žalovaným 1/ žalobcovi došlo bezprostredne po nadobudnutí právoplatnosti a vykonateľnosti rozhodnutia vo veci sp.zn. 12C/17/2017. Odvolatelia tiež tvrdili, že konanie žalobcu už v spore vedenom pod sp.zn. 12C/17/2017 bolo nevhodné a amorálne, žalobca sa snažil zbaviť svojej zodpovednosti poukazom na leasingovú spoločnosť resp. inú spoločnosť s obchodným menom zameniteľným s obchodným menom žalobcu; zrejme s cieľom zmiatť poškodené subjekty.

2.4 Pokiaľ odvolatelia namietli nesprávny procesný postup súdu, poukázali na skutočnosť, že súd prvej inštancie im nedoručil na vyjadrenie späťvzatie žaloby pred vydaním napadnutého uznesenia; žalovaní 2/ a 3/ tak nemali možnosť sa vyjadriť k argumentácii žalobcu, na ktorej súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie vo vzťahu k trovám konania a ich náhrade.

2.5 Odvolatelia ustálili, že k zastaveniu konania došlo z dôvodov na strane žalobcu, z procesných dôvodov pre späťvratie žaloby žalobcom; žaloba voči žalovaným 2/ a 3/ bola od počiatku nedôvodná a neopodstatnená; žalobca umelo vyvolal spor. Na strane žalobcu neexistovali ani objektívne okolnosti pre aplikáciu ustanovenia § 257 C.s.p., ktoré by prípadne odôvodňovali nepriznanie náhrady trov konania žalovaným 2/ a 3/. Poukázali na svoje súčasné pomery, keď žalovaný 2/ je starobným dôchodcom a žalovaný 3/ je osobou aktuálne bez pravidelného trvalého príjmu.

2.6 Odvolacou námietkou bolo aj tvrdenie nepreskúmateľnosti napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie; absentuje jasné, dostatočné a preskúmateľné odôvodnenie v rozsahu zakladajúcom vadu konania; nepriznanie náhrady trov konania žalovaným 2/ a 3/ súd prvej inštancie odôvodnil len strohou vetou nesplnenia podmienok pre posudzovanie úspechu vo veci, resp. procesného zavinenia na zastavení konania.

2.7 Odvolatelia požiadali o upovedomenie o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku, ak odvolací súd rozhodne rozsudkom bez nariadenia pojednávania.

3. Žalobca v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhol, aby odvolací súd odvolaním napadnuté uznesenie vo výroku o nároku na náhradu trov konania ako vecne správne potvrdil.

3.1 Vo vzťahu k odvolacím dôvodom žalobca uviedol, že žalobou sa voči žalovanému 1/ (poisťovni) domáhal, aby za žalobcu zaplatil žalovanému 2/ a žalovanému 3/ sumu uplatnenej nemajetkovej ujmy, ktorú žalovaní 2/ a 3/ uplatnili voči žalobcovi v osobitnom konaní. Poistné plnenie malo byť poskytnuté v prospech poškodených a nie na prospech žalobcu; keďže plnenie v prospech žalovaných 2/ a 3/ im proti ich vôli nie je možné im vnútiť, museli byť žalovaní 2/ a 3/ stranami súdneho sporu. Podanou žalobou žalovaným 2/ a 3/ nevznikli žiadne povinnosti, žalobca sa žalobou domáhal, aby plnenie bolo poskytnuté v ich prospech. Žalobca napokon navrhol konanie prerušiť za účelom, aby stranám sporu nevznikli neúčelné trovy; žalovaní 2/ a 3/ podali odvolanie proti uzneseniu o prerušení konania, nimi podané odvolanie bolo jediným úkonom právnej služby, pričom v odvolacom konaní (proti uzneseniu o prerušení konania) úspešní neboli.

3.2 Žalobca tvrdil, že je spravodlivé a sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, aby náhrada trov konania nebola priznaná žiadnej zo strán sporu a to z dôvodov, že žalovaní 2/ a 3/ neboli v odvolacom konaní proti uzneseniu o prerušení konania úspešní; žalobca nepožadoval od žalovaných 2/ a 3/ žiadne plnenie ale domáhal sa, aby plnenie bolo poskytnuté v ich prospech; k späťvzatiu žaloby došlo z dôvodu, že poisťovňa plnila sumu zodpovedajúcu poistnému plneniu žalobcovi a žalobca plnil žalovaným 2/ a 3/ nárok uplatnenej nemajetkovej ujmy; výška nároku tvoriaceho predmet konania (sp.zn. 10C/10/2019) závisela od ustálenia výšky nároku v konaní sp.zn. 12C/17/2017; žalobca uplatnil v konaní sp.zn. 10C/10/2019) nárok v rovnakej výške, ako uplatnili žalovaní 2/ a 3/ v konaní sp.zn. 12C/17/2017.

4. Odvolatelia sa k vyjadreniu žalobcu nevyjadрили.

5. Žalovaný 1/ odvolanie voči uzneseniu okresného súdu nepodal, k podanému odvolaniu sa nevyjadril.

6. Ďalšie relevantné vyjadrenie podané nebolo.

7. Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.), vec preskúmal v rozsahu určenom § 380 ods. 1,2 C.s.p. bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p.) a uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 388 C.s.p. v napadnutom výroku (výrok III. o nároku na náhradu trov konania) vo vzťahu k žalovaným 2/ a 3/ zmenil, nakoľko neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie a ani na jeho zrušenie.

7.1 Podľa § 388 C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

8. Odvolací súd, súc v zmysle § 380 C.s.p. rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný, pri posudzovaní veci preskúmal všetky podstatné odvolacie námietky žalovaných 2/ a 3/, ako aj procesný postup súdu prvej inštancie, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého rozhodnutia z hľadiska, či v konaní došlo k vadám, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie (§ 380 ods. 2 C.s.p.).

9. Zo súdneho spisu odvolací súd zistil, že žalobca na žalobou podanou pôvodne na Okresný súd Brezno dňa 27.12.2018 domáhal, aby súd žalovanému 1/ uložil povinnosť do troch dní od právoplatnosti rozsudku zaplatiť za žalobcu žalovanému 2/ sumu 15.000,-Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 15.000,-Eur od 19.7.2018 do zaplatenia a žalovanému 3/ sumu 15.000,-Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 15.000,-Eur od 19.8.2018 do zaplatenia; domáhal sa tiež náhrady trov konania vo výške 100%. Z podanej žaloby nepochybne vyplýva, že žalobca ňou reaguje na žalobu, ktorou sa žalovaní 2/ a 3/ v postavení žalobcov domáhajú voči žalobcovi (v postavení žalovaného) v konaní vedenom pred okresným súdom pod sp.zn. 12C/17/2017 práva na zaplatenie nemajetkovej ujmy v peniazoch z dôvodu porušenia práva na ich súkromie a rodinný život, každý zvlášť vo výške 15.000,-Eur s príslušenstvom. Žalobca v žalobe konštatoval, že v predmetnom súdnom konaní (sp.zn. 12C/17/2017) môže byť žalobca zaviazaný na úhradu nemajetkovej ujmy najviac vo výške 30.000,-Eur s príslušenstvom.

9.1 Zo žaloby vyplýva nesporne argumentácia žalobcu, ktorý nesúhlasil so stanoviskom prezentovaným žalovaným 1/, že na uplatnenú ujmu sa povinné zmluvné poistenie nevzťahuje a z toho dôvodu nielen že nelikvidoval poisťnú udalosť aj vo vzťahu k nemajetkovej ujme ale nemá ani právny záujem vstúpiť ako intervenient do súdneho konania vedeného pod sp.zn. 12C/17/2017. Naproti uvedenému názoru žalovaného 1/ žalobca tvrdil, že z judikatúry súdov vyplýva, že náhrada nemajetkovej ujmy je krytá povinným zmluvným poistením podľa zákona č.381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení.

9.2 Z obsahu spisu je zistiteľné, že Okresný súd Zvolen v konaní vedenom pod sp.zn. 12C/17/2017 rozsudkom (prvým v poradí) zo dňa 26.10.2018 konanie o žalobe Y. T. a E. T. proti žalovanému I. (SAD Zvolen a.s.) zastavil; žalovanému II. (Slovenská autobusová doprava Zvolen, akciová spoločnosť, IČO: 36 054 666) uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi I. náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 15.000,-Eur a žalobcovi II. náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 15.000,-Eur, všetko do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia; výrokmi IV. a V. rozhodol okresný súd o nárokoch strán sporu na náhradu trov konania. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením č.k. 14Co/39/2019-331 zo dňa 31.3.2020 rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch II., III. a V. zrušil a v tomto rozsahu vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V ďalšom konaní okresný súd zaviazal žalovaného povinnosťou zaplatiť žalobcovi 1/ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 15.000,-Eur a žalobcovi 2/ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 15.000,-Eur a rozhodol aj o nárokoch na náhradu trov konania; Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací rozsudkom č.k. 14Co/76/2020-478 zo dňa 27.4.2021 napadnutý rozsudok okresného súdu zmenil tak, že žalovaný Slovenská autobusová doprava Zvolen, akciová spoločnosť, je povinná zaplatiť žalobcovi 1/ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 7.000,-Eur a žalobcovi 2/ náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 7.000,-Eur; odvolací súd rozhodol o nároku na náhradu trov celého konania.

9.3 Zo spisu je rovnako zistiteľné, že žalobca už v žalobe navrhol prerušiť konanie do právoplatného skončenia súdneho konania vedeného na Okresnom súde Zvolen pod sp.zn. 12C/17/2017; už Okresný súd Brezno svojím uznesením č.k. 2C/2/2019-211 zo dňa 13.2.2019 konanie prerušil; odvolací súd konajúc o odvolaní žalovaných 2/ a 3/ uznesenie o prerušení konania ako vecne správne potvrdil.

10. Žalobca zobral žalobu späť podaním doručeným okresnému súdu dňa 29.6.2021; v rámci svojej argumentácie poukázal na právoplatné skončenie konania vedeného na okresnom súde pod sp.zn. 12C/17/2017 a skutočnosť, že v uvedenom súdnom konaní bol žalobca (v postavení žalovaného) zaviazaný povinnosťou uhradiť žalovaným 2/ a 3/ (v postavení žalobcov) každému zvlášť sumu 7.000,-

Eur titulom nemajetkovej ujmy. Žalobca tvrdil, že priznané nároky žalovaným 2/ a 3/ uhradil (pripojil doklady o úhrade) a vyzval žalovaného 1/ ako poisťovňu z titulu povinného zmluvného poistenia, aby mu plnil sumu celkom 14.000,-Eur (a teda sumu, ktorú sám plnil žalovaným 2/ a 3/ v zmysle právoplatného a vykonateľného rozhodnutia).

10.1 Z uvedeného žalobca vyvodil, že žaloba bola podaná dôvodne a až po podaní žaloby (vo veci 10C/10/2019) žalovaný 1/ uhradil žalobcovi celý nárok, čím odpadol predmet konania. K uvedenému pripojil výzvu adresovanú žalovanému 1/ a doklad o úhrade zo strany žalovaného 1/)

11. Odvolanie žalovaných 2/ a 3/ je dôvodné.

Zo súdneho spisu, späťvzatia žaloby žalobcom vyplýva, že dôvodom späťvzatia bola skutočnosť, že žalovaný 1/ po podaní žaloby uhradil žalobcovi sumu 14.000,-Eur, ktorá zodpovedá sume, ktorá bola priznaná žalovaným 2/ a 3/ v konaní vedenom pod sp.zn. 12C/17/2017 titulom nemajetkovej ujmy.

11.1 V sporových konaniach sa ohľadom náhrady trov konania uplatňuje zásada úspechu; strane, ktorá mala vo veci úspech, súd prizná náhradu trov proti neúspešnej strane. Zásada úspechu je v ustanovení § 256 ods.1 Civilného sporového poriadku doplnená zásadou procesného zavinenia; trovy konania je v takomto prípade povinná nahradiť tá zo strán, ktorá zavinila, že vznikli (ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane). Rozhodujúcimi skutočnosťami na posúdenie zodpovednosti za zavinenie sú tie, ktoré vznikli po začatí konania. Súd prvej inštancie aplikujúci ustanovenie 256 ods.1 C.s.p. nárok na náhradu trov konania žiadnej zo strán sporu nepriznal, nakoľko s ohľadom na dôvod späťvzatia mal zato, že nie sú dané podmienky pre posudzovanie úspechu vo veci, resp. procesného zavinenia na zastavení konania.

11.2 Z uvedeným záverom sa odvolací súd v plnom rozsahu nestotožňuje. Správnym záverom bolo, že neboli dané podmienky pre posudzovanie nároku na náhradu trov konania podľa zásady úspechu, nakoľko konanie bolo v dôsledku späťvzatia zastavené. Nesprávnym záverom súdu prvej inštancie bolo konštatovanie o tom, že neboli dané podmienky pre posúdenie procesného zavinenia na zastavení konania.

11.3 Odvolací súd zdôrazňuje, že súdna prax vo vzťahu k späťvzatiu žaloby a súvisiacemu zastaveniu konania zaujíma konštantné stanovisko, podľa ktorého je povinnosťou súdu pri rozhodovaní o trovách konania skúmať procesnú zodpovednosť pri zastavení konania, a to na oboch procesných stranách. Späťvzatie žaloby (návrhu), je dispozičným úkonom žalobcu ako „pána sporu“ (dominus litis). Rozhodujúcim pre posúdenie zavinenia za zastavenie konania je skutočnosť, či žalobca zbral žalobu späť v dôsledku správania žalovanej strany. Ak napríklad žalovaná strana po podaní žaloby uhradí žalovanú sumu, zodpovednosť za zastavenie konania nesie táto strana sporu.

11.4 Špecifikum prejednávanej veci spočíva v tom, že žalobca sa žalobou nedomáhal od žalovaných plnenia pre seba; domáhal sa, aby žalovanému (poisťovni) bola uložená povinnosť plniť žalovaným 2/ a 3/ nárok titulom nemajetkovej ujmy, ktorý im môže byť priznaný v inom konaní (sp.zn. 12C/17/2017). Z ustanovenia § 4 ods.2 písm. a) zákona č.381/2001 Z.z. vyplýva, že poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho uhradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení. Motiváciou pre podanie žaloby tak nepochybne bolo, aby žalovaný 1/ plnil žalovaným 2/ a 3/ uplatnené (a neskôr priznané) nároky. K uvedenému odvolací súd uvádza, že v rámci zodpovednostného vzťahu k nároku na náhradu nemajetkovej ujmy bol povinným k náhrade nemajetkovej ujmy žalobca ako prevádzkovateľ motorového vozidla, v dôsledku ktorého dopravnej nehody došlo k zraneniam R. T., v dôsledku ktorých pri dopravnej nehode zomrela. Ide tak o zodpovednostný vzťah medzi žalobcom a žalovanými 2/ a 3/; od uvedeného vzťahu je potrebné odlišiť právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným 1/, ako poisteným a poisťovňou, ktorý vyplýva z povinného zmluvného poistenia podľa zákona č.381/2001 Z.z..

11.5 Žalobca sa žalobou domáhal, aby poisťovňa za neho plnila osobám, ktorým vznikla v dôsledku úmrtia príbuznej nemajetková ujma. V späťvzati mal zato, že žaloba bola podaná dôvodne, nakoľko až po jej podaní žalovaný 1/ uhradil žalobcovi celá nárok, čím odpadol predmet konania.

11.6 Porovnaním žalobného petitu a konania žalovaného 1/ je zrejmé, že žalovaný 1/ neplnil žalovaným 2/ a 3/ nároky, ktoré im boli priznané v inom konaní (sp.zn. 12C/17/2017); plnil priamo žalobcovi, ktorý

súdny rozhodnutím jemu uloženú povinnosť plnil po právoplatnosti rozhodnutia sp.zn. 12C/17/2017 v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu č.k. 14Co/76/2020-478 zo dňa 27.4.2021. Nemožno tak konštatovať, že žaloba bola podaná dôvodne; plnenie, ku ktorému zo strany žalovaného 1/ došlo, bolo plnením odlišným od plnenia, ktoré požadoval žalobou žalobca. Motívom, pre ktorý žalobca žalobu podal, bol však naplnený, žalovaný 1/ žalobcovi refundoval žalobcovi plnenie, na ktoré sa v zmysle už ustálenej judikatúry vzťahuje poisťné krytie vyplývajúce z povinného zmluvného poistenia.

11.7 Podstatným pre rozhodnutie odvolacieho súdu však bola skutočnosť, že žalobca sa sám neriadil podanou žalobou (ktorou sa domáhal plnenia v prospech tretej osoby), žalovaným 2/ a 3/ uhradil uplatnený a právoplatným rozhodnutím priznaný nárok na náhradu nemajetkovej ujmy a až následne žalovaného 1/ žiadal o refundáciu tohto plnenia titulom povinného zmluvného poistenia. Žalobca tak od počiatku mal aj iné prostriedky uplatnenia svojho práva (ktoré mu vzniklo voči poisťovni); podanie žaloby na plnenie v prospech tretích osôb sa v tomto svetle javí nadbytočné, pasívnu vecnú legitimáciu žalovaných 2/ a 3/ určil žalobca ich označením za žalovaných priamo v žalobe. Bol to žalobca, ktorý žalobou vyvolal spor; zároveň to bol žalobca, ktorý po právoplatnom priznaní nároku na náhradu nemajetkovej ujmy plnil žalovaným 2/ a 3/ to, čo mu ukladalo právoplatné a vykonateľné rozhodnutie.

11.8 Skutočnosť, že následne žalovaný 1/ žalobcovi refundoval uhradenú nemajetkovú ujmu nemá vplyv na zodpovednosť žalobcu za zastavenie konania; na vzťah medzi žalobcom (poisteným) a žalovaným 1/ (poisťovňou) nemali žalovaní 2/ a 3/ (oprávnení z nemajetkovej ujmy) žiaden dosah; žalobca mohol už poskytnuté plnenie voči žalovanému 1/ uplatniť bez toho, aby žalovaní 2/ a 3/ boli stranami sporu. Už úhradou nemajetkovej ujmy žalobcom totiž žaloba stratila svoje opodstatnenie, zaplatením nemajetkovej ujmy žalobcom zanikla povinnosť žalovaného 1/ za žalobcu plniť žalovaným 2/ a 3/ a vznikla povinnosť žalovaného 1/ žalobcovi refundovať uhradené plnenia, kryté povinným zmluvným poistením. V konečnom dôsledku dôvodom pre späťvzatie žaloby nebolo plnenie žalovaného 1/ žalobcovi, ale plnenie žalobcu žalovaným 2/ a 3/, nakoľko už v dôsledku plnenia žalobcu žaloba stratila svoje opodstatnenie.

11.9 Odvolací súd tak dospel k záveru, že žalobca procesne zavinil zastavenie konania; v zmysle ustanovenia § 256 ods.1 C.s.p. tak nárok na náhradu trov konania patrí protistrane. Závery súdu prvej inštancie, ktorý si osvojil tvrdenia žalobcu vychádzali s nesprávne zisteného skutkového stavu vo vzťahu k rozhodovaniu o nároku na náhradu trov konania a nesprávneho právneho posúdenia. Odvolací súd súhlasí s odvolateľmi aj v tom smere, že rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo aj nepreskúmateľné z dôvodu jeho nedostatočného odôvodnenia.

12. Keďže v niektorých prípadoch by striktné aplikovanie zásady úspechu v spore a zásady zodpovednosti za zavinenie bez zohľadnenia ostatných okolností konkrétneho prípadu mohlo viesť v praxi k nežiaducej tvrdosti a nebolo by v súlade so všeobecnou zásadou spravodlivosti rozhodovania súdu, zákon umožňuje zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich platenie a náhradu trov konania v takýchto špecifických prípadoch a dáva súdu možnosť výnimočne uplatniť moderačné oprávnenie podľa ustanovenia § 257 C.s.p.. Pre aplikáciu moderačného oprávnenia súdu zákonná dikcia vyžaduje splnenie dvoch podmienok a to, musí ísť v danom prípade o dôvody hodné osobitného zreteľa a súčasne musí ísť o výnimočné okolnosti, ktoré odôvodňujú opodstatnenosť použitia tohto zákonného ustanovenia. Dôvody hodné osobitného zreteľa môžu spočívať v charaktere určitého druhu konania alebo môžu byť dané určitým správaním strán sporu, prípadne sa môže týkať celkom špecifických skutkových či sociálnych aspektov strán sporu. Je však potrebné zdôrazniť, že aplikácia moderačného oprávnenia súdu v zmysle ustanovenia § 257 C.s.p. by mala mať charakter ojedinelosti a výnimočnosti.

12.1 Odvolací súd posudzujúc argumentáciu žalobcu k odvolaniu žalovaných 2/ a 3/ nezistil dôvody pre aplikáciu ustanovenia § 257 C.s.p.. Ak žalobca tvrdil, že žalobca od žalovaných 2/ a 3/ nepožadoval žiadne plnenie ale domáhal sa plnenia v ich prospech, odvolací súd zdôrazňuje, že žalobca žalovaným 2/ a 3/ plnil nemajetkovú ujmu sám z čoho vyplýva, že spor žalobou v prospech tretej osoby vyvolal nadbytočne. Už po úhrade nemajetkovej ujmy priznanej súdnym rozhodnutím sa žaloba stala nedôvodná, po tejto úhrade nebolo možné zaviazat' žalovaného 1/ na plnenie nemajetkovej ujmy žalovaným 2/ a 3/, takýmto plnením by došlo k duplicitnému plneniu nemajetkovej ujmy. Aj keď žalobca dôvodí, že k späťvzatiu došlo z dôvodu, že došlo k refundácii plnenia žalobcovi, toto plnenie už nemá žiaden vplyv na nároky žalovaných 2/ a 3/ na náhradu nemajetkovej ujmy (ktoré už v tom čase boli vysporiadané); podstatné je, že žaloba stratila opodstatnenie už plnením žalobcu. Neobstojí

ani argument vo vzťahu k výške nároku; tento nie je dôvodom hodným osobitného zreteľa v zmysle ustanovenia § 257 C.s.p.; výšku nemajetkovej ujmy posudzoval súd v inom konaní. Napokon dôvodom pre aplikáciu ustanovenia nie je ani skutočnosť, že žalovaní 2/ a 3/ neboli v odvolacom konaní proti uneseniu o prerušení konania úspešní. Súd totiž v rozhodnutí, ktorým konanie končí, rozhoduje iba o nároku na náhradu trov konania. Až následne rozhoduje súd prvej inštancie o výške náhrady trov konania, až v tomto rozhodnutí posudzuje účelnosť uskutočnených úkonov právnych služieb.

13. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu, vo výroku III., ktorým rozhodol o nároku na náhradu trov konania, vo vzťahu k žalovaným 2/ a 3/ postupom podľa § 388 C.s.p. zmenil tak, že žalovaným 2/ a 3/ priznal náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie v rozsahu 100%, a to z dôvodu procesného zavinenia žalobcu za zastavenie konania.

13.1 V časti, v ktorej uznesenie okresného súdu odvolaním napadnuté nebolo (vo výroku I., ktorým okresný súd konanie zastavil, vo výroku II. o vrátení kráteného súdneho poplatku a vo výroku III. vo vzťahu k žalovanému 1/, ostalo odvolaním napadnuté rozhodnutie nedotknuté.

14. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodoval podľa § 396 ods.1 C.s.p. s použitím ustanovenia § 255 ods.1 C.s.p.. Odvolaním bolo napadnuté rozhodnutie o trovách konania, v dôsledku podaného odvolania odvolací súd odvolaním napadnuté rozhodnutie vo výroku o trovách konania zmenil nezistiac dôvody na jeho potvrdenie a ani jeho zrušenie. V odvolacom konaní tak boli v celom rozsahu úspešní žalovaní 2/ a 3/; preto im odvolací súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

15. Odvolací súd len pre úplnosť dodáva, že súd prvej inštancie rozhodoval uznesením, o podanom odvolaní proti výroku o nároku na náhradu trov konania rozhodol aj odvolací súd formou uznesenia; nebol dôvod nariadovať pojednávanie o odvolaní; odvolací súd rozsudkom bez nariadenia pojednávania nerozhodoval. Na postup podľa ustanovenia § 219 ods.3 druhá veta C.s.p. dôvody dané neboli.

16. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§393 ods. 2 druhá veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C. s. p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je
a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).